

ENFEKSİYON HASTALIKLARI TANI VE TEDAVİ EL KİTABI

Prof. Dr. Saim DAYAN

Hipokrat
Yayıncılık

© 2022 ENFEKSİYON HASTALIKLARI
TANI VE TEDAVİ EL KİTABI

ISBN: 978-625-7399-52-4

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Yazar

Prof. Dr. Saim DAYAN

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 395 85 71 • Sertifika No: 47479

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitavevi.com

Bu kitap, klasik ve alışkın olduğumuz yöntemlerle yazılmış bir Enfeksiyon Hastalıkları kitabı değildir. Mesleğimi icra ederken, önem attığım konuları baz alarak tutmuş olduğum notlardan ve güncel rehber bilgilerinden oluşmaktadır. Aslında çok iddialı ve ciddi bir iş olan kitap yazma fikrim yoktu. Ancak tuttuğum notlardan haberdar olan dostlarımın teşvikiyle özellikle genç uzmanlık öğrencilerine ve meslektaşlarıma yararı dokunur düşüncesi ile yazdım. Bu bağlamda etkenlerin mikrobiyolojik özelliklerine daha az, pratiğe yönelik olarak tanı ve tedavi kısmına daha fazla yer verdim.

Tuttuğum bu notlarda zaman içinde çok hızlı değişiklikler olduğundan sürekli güncelleme ihtiyacı doğdu; özellikle de HCV'de. Kitabı yazmağa başladığım bir yıllık süre içinde bile bazı güncellemeler yapma ihtiyacı doğdu.

Kaynak olarak çok güncel ulusal rehberleri esas aldım ve bu rehberlerdeki bilgileri özetlemeye çalışarak meslektaşlarıma zaman açısından yardımcı olma-ya çalıştım (Türkiye Viral Hepatitler Tanı ve Tedavi Kılavuzu 2017 VHSD, Hepatit C Tedavi Klavuzu Güncellemesi 2019 VHSD, Hepatit C Tedavi Klavuzu Güncellemesi 2019 VHSD, T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, HIV/AIDS Tanı Tedavi Rehberi 2019, T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Tüberküloz Tanı ve Tedavi Rehberi 2019, T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Kuduz Profilaksi Rehberi 2019, Erişkin Bağışıklama Rehberi 2019 EKMUD, Sepsis Tanı ve Tedavi Klavuzu 2016, Türkiye Acil Tıp Derneği-TATD, Sitomegalovirüs Tanı, Tedavi Uzlaşısı Raporu. 2020).

Kitabı yazdığım dönem COVID-19 pandemisine denk gelmesine rağmen bu hastalıkla ilgili bir bölüme kitapta yer vermedim. Çünkü COVID-19 gerçekten çok atipik bir hastalık. Pandeminin başlangıcından bugüne kadar hastalıkla ilgili bilgiler o kadar çok değişkenlik gösterdi ki, zaman içinde doğru bildiklerimizin bir kısmının yanlış olduğuna tanık olduk. COVID-19 ile birlikte yaşarken hastalık hakkında her gün yeni şeyler öğreniyoruz.

Tedavide ülkemizde ruhsatlanmış ve geri ödemesi olan ilaçların kullanımına öncelik verdim. Tedavide kullanılan antimikrobiyaller ile bunların doz ve süreleri çoğunlukla Sanford Guide esas alınarak yazılmıştır.

Yazdığım bu kitabı sevgili eşim Zübeyde ile sevgili çocuklarım Ahmet Aybars ve Akın Buğra'ya ithaf ediyorum.

Yazar Hakkında

Prof. Dr. Saim Dayan

Prof.Dr. Saim Dayan, 1960 yılında Bitlis'te doğdu. İlköğrenimini Bitlis Yükseliş İlkokulu ve Bitlis Ortaokulunda tamamladıktan sonra 1975-1978 yılları arasında Bursa Işıklar Askeri Lisesinde öğrenim gördü. 1978-1983 yılları arasında İstanbul Tıp Fakültesinde öğrenimine devam etti. 1984 yılında Gülhane Askeri Tıp Akademisi (GATA) Askeri Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1987-1992 yılları arasında GATA Askeri Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalında tıpta uzmanlık eğitimini tamamladı. Aynı hastanede 1993 yılında Yardımcı Doçent, 1996 yılında da Doçent ünvanını aldı. 2006 yılında GATA Haydarpaşa Eğitim Hastanesinden Doçent Tbp. Kd. Alb. rütbesinde kendi isteği ile emekli oldu. 2010 yılında Dicle Üniversitesi (D.Ü.) Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji A.D. profesör kadrosuna atandı. D.Ü. Tıp Fakültesinde; Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji A.D. Başkanı, Tıp Eğitimi A.D. Başkanı ve D.Ü. Hastaneleri Bölge Kan Merkezi Müdürü görevlerinde bulundu. Halen D.Ü. Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji A.D. öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

İçindekiler

vii

1. Viral Hepatitler	1
Hepatit B Virüs Enfeksiyonu	1
HBV patogenezi:	1
Kronik HBV enfeksiyonunun (HBeAg pozitif) doğal seyri:	2
Kronik HBV enfeksiyonunun (HBeAg negatif) doğal seyri:	2
Akut Hepatit B'de tedavi:	2
Kronik Hepatit B'de tedavi kararı:	3
Siroz olmayan hastalarda tedavi kararı	3
Siroz olan hastalarda tedavi kararı	4
Kronik Hepatit B de non-invaziv biyokimyasal belirteçler:	4
AST to Platelet Ratio Index (APRI):	4
Fibrosis 4 Index (FIB4):	5
HBV tedavisinde kullanılan güncel ilaçlar:	5
KHB'de tedavide kullanılacak ajanlar:	5
Siroz olmayan hastalar	5
Siroz olan hastalar	5
Kompanse Siroz	5
Dekompanse Siroz	6
Tedavi Süresi	6
Hemodiyalize giren KHB'li hastalarda tedavi:	6
Karaciğer naklinden sonra Hepatit B enfeksiyonu profilaksisi:	6
Yüksek risk grubu	6
Düşük risk grubu	7
Karaciğer nakli sonrasında KHB tedavisi:	7
Transplantasyon dışı immünsüpresif tedavi alan KHB'li hastalarda tedavi-profilaksi:	7
Hamilelik ve kronik hepatit B:	8
İzole anti-HBc IgG pozitifliğinde	8
Okült HBV Enfeksiyonu:	9
Fulminant Hepatit B	9
HBV'de ekstrahepatik tutulumlar (%10-20 oranında görülür):	9
MELD skoru:	10
İkter çeşitleri	10
AASLD, EASL ve APASL açılımları:	10

Hepatit C Virüs Enfeksiyonu	11
HCV'de hastalığın prognozunu olumsuz etkileyen faktörler:.....	12
HCV'de tedaviye yanıtı değerlendirmede kullanılan tanımlar;.....	12
HCV tedavisinde kullanılan güncel DEA'lar:.....	13
Maviret kullanımı:.....	13
Tedavi naive hastalar.....	13
Tedavi deneyimli hastalar.....	13
Viekirax + Exviera.....	13
Harvoni:.....	13
Sovaldi:.....	14
Eplusa:.....	14
Vosevi:.....	14
Copegus:.....	14
HCV/HIV koenfeksiyonu:.....	14
HCV/HBV koenfeksiyonu:.....	15
HCV/Kronik böbrek hastaları:.....	15
Akut Hepatit C tanısı:.....	15
Akut HCV tedavisi:.....	16
HCV'de ekstrahepatik tutulumlar:.....	16
Hepatit D Virüs Enfeksiyonu	16
Delta hepatitinde laboratuvar tanı.....	17
KDH'de tedavi yanıtının değerlendirilmesi:.....	17
Biyokimyasal yanıt.....	17
Virolojik yanıt.....	17
Histolojik yanıt.....	17
Kompanse sirozlularda KHD enfeksiyon tedavisi ve izlemi:.....	17
Hepatit E Virüs Enfeksiyonu	18
Hepatit E enfeksiyonu tanısında kullanılacak testler:.....	18
Hepatit E enfeksiyonu tedavisi:.....	19
2. HIV/AIDS	19
HIV'in önemli genleri ve kodladıkları proteinler:.....	19
90-90-90 hedefi;.....	20
Olası bulaş yollarına göre HIV olgularının Türkiye'deki dağılımı (1985-15 Kasım 2021):.....	20
Temas sonrası HIV bulaş risk oranları:.....	20
Tedavi edilmemiş HIV'in klinik evreleri:.....	21
AIDS belirleyici tümörler:.....	21
AIDS belirleyici enfeksiyonlar:.....	21
HIV tanı testleri için DSÖ-5C kuralı:.....	22
Zaman ilişkili HIV seolojisi:.....	22
HIV ELISA yalancı pozitiflik nedenleri:.....	22
ART'de kullanılan ilaçların sınıflaması:.....	23
HIV tedavisinden sonra olası durumlar:.....	24
ART başarısızlık nedenleri:.....	25
HIV'de kullanılan ART'ye bağlı başlıca yan etkiler:.....	25

Gebelik ve HIV:.....	25
ART alırken gebelik planlayan ve gebe kalan kadınlar:.....	25
Sezaryene alınan HIV pozitif gebeye:	26
Yenidoğan HIV profilaksi protokolü:.....	26
Perinatal HIV geçişinde düşük risk	26
Perinatal HIV geçişinde yüksek risk	26
HIV ve TB:.....	27
ART ve anti TB tedavi önerileri özeti:.....	27
HIV’de bağışıklığın yeniden yapılanmasına bağlı yangı sendromu (Immune reconstitution inflammatory syndrome -IRIS):	28
HIV ve hepatitler:	29
HIV/HBV koenfeksiyonu;	30
HIV/HCV koenfeksiyonu;	30
HIV ve CMV:	30
HIV ve Pneumocystis jirovecii:.....	30
HIV/AIDS’de Pneumocystis jirovecii pnömonisi tedavisi:.....	31
HIV ve Toksoplazmoz:	31
HIV/AIDS’de görülen “Nörokognitif Bozukluk” nedir?.....	32
HIV ilişkili nefropati (HIVAN):.....	32
HIV pozitif hastada istenen tetkikler:.....	32
HIV’de Profilaksi:.....	32
Temas öncesi profilaksi	32
Temas sonrası profilaksi.....	32
HBV, HCV ve HIV pozitif sağlık personeli için ABD ve AB’deki uygulama:.....	33
HIV/AIDS’de halen üzerinde çalışılan tedavi yaklaşımları.....	33
Uzun etkili ilaçlar	33
Gen tedavileri	33
İmmünoterapi	33
Yeni ilaçlar ve arayışlar:.....	34
AIDS Klinik Tanımlama:.....	34
HIV/AIDS bildirimi:	34
HIV/AIDS hasta kodlaması:	34
HIV pozitifliğinin hasta yakınları ile paylaşılması:.....	35
3. Tüberküloz	35
Akciğer tüberküloz (TB) tanısında;	35
Mikrobiyolojik yöntemler:	35
Tüberkülin Deri Testi (TDT) ve İnterferon Gama Salınım Testleri (İGST):	36
Daha ayrıntılı değerlendirmede PPD;.....	37
İnterferon Gamma Releasing Assay (IGRA)	37
1. ELISA temelli test:	37
2. ELISPOT temelli test:	38
T-SPOT TB’nin QuantiFERON-TB Gold PLUS’a üstünlükleri:	38
Transbronşiyal ya da diğer akciğer biyopsisi:.....	38
Lenf nodu eksizyonel biyopsi:	38

Akciğer dışı TB başlığı altında yer alan hastalıkların ülkemizde, en sık görüldenen en az görülene doğru sıralaması:	38
Granülomatöz enflamasyon yapan diğer hastalıklar:	39
İmmünsüpresiflerde Latent Tüberküloz Enfeksiyonu (LTBE) tedavi endikasyonları:.....	39
LTBE tedavi rejimleri:.....	39
Birinci seçenek TB ilaçlarının günlük erişkin dozları:.....	39
Anti TB ilaçlara bağlı hepatotoksistide yaklaşım:.....	40
Anti TB ilaçlarda direnç durumu:.....	40
Minör anti TB ilaçlar:	40
Dirençli TB hastalarının referans tedavi merkezleri:.....	40
Doğrudan gözetimli tedavi (DGT):.....	40
TB'de bulaştırıcılığın sona ermesi:	41
TB tedavi süreleri:.....	42
Anti-TB tedavi esnasında görülen "Paradoksal Ekspansiyon":	42
TB'de özel tedavi grupları:.....	42
Gebeler	42
Yeni olgu TB tanısı olan gebelerde önerilen tedavi rejimi.....	42
Karaciğer hastalığı olanlar.....	42
Böbrek yetmezliği olanlar.....	42
Mesane kanserlerinde intraveziküler uygulanan BCG'nin komplikasyonları ve tedavisi.....	43
Tüberküloz kliniğinde asepsi amacıyla ultraviyole (UV) kullanımı:	43
4. Sağlık Hizmetleri İle İlişkili Enfeksiyonlar	44
Kateter yerine göre kateterlerdeki enfeksiyon riski:	44
Kateter günlerine göre rutin değişimi:.....	44
Kateterle ilişkili enfeksiyonlarda etkenler:	45
S. aureus enfeksiyonuna zemin hazırlayan durumlar:.....	45
S. aureus kolonizasyonu ve MRSA burun portörlüğü:.....	45
Yoğun bakımlarda enfeksiyonları önlemek için:.....	46
Kateter enfeksiyonlarında tedavi yaklaşımları:	46
Ampirik antibiyotik tedavisi	46
Kültür sonucuna göre	46
Kateter enfeksiyonlarında antibiyotik kilidinin hazırlanması:.....	46
Vankomisin 5mg/ml + Heparin 2500 U/ml kilidinin hazırlanması:	46
Gentamisin 1mg/ml + Heparin 2500 U/ml kilidinin hazırlanması:.....	46
Amikasin 1mg/ml kilidinin hazırlanması:.....	47
Daptomisin kilidinin hazırlanması:.....	47
Hastanelerde sağlık hizmetleri ile ilişkili enfeksiyonların önlenmesi için:	47
Enfeksiyon Kontrol Komitesinin (EKK) teşkili:.....	47
Enfeksiyon Kontrol Ekibi:.....	48
Hastane enfeksiyon hızları hesaplanırken kullanılan formüller:.....	48
Sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyon (SHİE) değerlendirilmesinde standardize enfeksiyon oranı (SIR) ve yorumlanması:	48

5. Dezenfeksiyon Antisepsi Sterilizasyon	49
Mikroorganizmalar ve dezenfektanlara duyarlılıkları:	49
Sterilizasyon, dezenfeksiyon, asepsi ve antisepsi tanımı:	49
Sterilizasyon yöntemleri:	49
Sterilizasyon işlem aşamaları:	50
Steril malzemelerin kullanım süreleri:	51
Sterilizasyon sürecinin fiziksel, kimyasal ve biyolojik kontrolü (indikatörler):	51
1. Fiziksel kontrol	51
2. Kimyasal kontrol (EN 867, ISO 11140):	51
3. Biyolojik kontrol (EN 866, ISO 11138):	51
Otoklav ile sterilizasyon:	52
Gaz Plazma (H ₂ O ₂ -hidrojen peroksit) sterilizasyonu:	52
Flash/Hızlı sterilizasyon:	52
Etilen oksit ile sterilizasyon:	53
Formaldehit ile sterilizasyon:	53
Spalding şeması:	53
Kritik aletler	53
Yarı kritik aletler	53
Kritik olmayan alet ve yüzeyler	53
Etkilerine göre dezenfektanlar:	53
Düşük düzey dezenfektanlar:	53
Orta düzey dezenfektanlar:	54
Yüksek düzey dezenfektanlar:	54
El antiseptiklerinin antimikrobiyal spektrum ve etki süreleri:	54
6. Diyabetik Ayak Enfeksiyonları	54
DA enfeksiyonlarında patogenez:	54
Diyabetik nöropati	54
Diyabetik anjiyopati	55
Hiperglisemi	55
DA'da kültür için örnek alımı:	55
DA'da Wagner Sınıflaması:	55
DA'da PEDİS sınıflaması:	55
DA'ta osteomyelit tanı kriterleri:	56
DA tedavisi	56
1. Antibiyoterapi:	56
2. Debridman:	57
3. Granülasyon:	57
4. Epitelizasyon:	57
5. Hiperbarik oksijen	57
6. Ozon	57
7. Yüzeysel oksijen	57

7. Protez Enfeksiyonları.....	58
Protez enfeksiyonlarının zaman açısından sınıflandırılması:.....	58
Protez enfeksiyonlarında tedavi yöntemleri:	58
Protez enfeksiyonu tedavisinde DAİR kavramı:	58
Tek aşamalı replasman artroplastisi:	58
İki aşamalı replasman artroplastisi:.....	58
Protez enfeksiyonlarında etken açısından kesin kanıt:	59
Protez enfeksiyonlarında antibiyoterapi:	59
Ampirik antimikrobiyal tedavi:.....	59
Sonikasyon:	59
8. Antibiyotikler	60
Antibiyotiklerin farmakokinetik ve farmakodinamik özellikleri:	60
Antibiyotiklerin zamana ve konsantrasyona bağlı etkinlikleri:	60
Antibiyotiklerin etki mekanizması:	61
Bakterisid ve bakteriyostatik etkili antibiyotikler:	62
Beta laktam antibiyotikler:	62
Antipsödomonal antibiyotikler:.....	62
Anaerob etkinliği iyi olan antibiyotikler:	62
MRSA etkili antibiyotikler:	62
Majör etkililer	62
Minör etkililer	62
Doğal penisilinler:.....	63
5. kuşak sefalosporinler:	63
Kinolonların sınıflaması:	63
Bazı kinolonların ticari isimleri ve dozları:.....	63
4. Kuşak kinolon endikasyonları:.....	63
Kinolon yan etkileri:	64
Kinolon notları:.....	64
Periferik nöropati yapan antibiyotikler:	64
Karbapenemaz etkili antibiyotikler:.....	64
KRE tedavisinde farklı uygulamalar:.....	64
Antibiyotik Direnç Mekanizmaları:.....	65
Edinsel direnç mekanizmaları:	65
Antibiyotik direnç şekilleri:	65
Karbapenemazlar (karbapenemleri hidrolize eden β -laktamazlardır).....	66
Biyofilm etkili antibiyotikler ve tedaviler:	66
Antibiyotik kombinasyon endikasyonları:	66
Akılcı antibiyotik kullanımı:	66
Hastane antibiyotik kontrol programı:	67
Eskalasyon:	67
De-Eskalasyon:	67
Prokalsitonin düzeyine göre antibiyotik kullanımı:.....	67
Antibiyotiklerle ilgili kısa notlar:	68

Sık kullanılan antimikrobiyaller ve dozları:.....	68
Renal doz ayarı gerekmeyen antibiyotikler:	70
Ağır hepatik yetmezlikte kullanılmaması veya düşük doz kullanılması gereken antibiyotikler:	71

9. Sık Kullanılan Antibiyotik, Antiviral ve Antifungal'lerin Kısa Ürün Bilgileri (KÜB)'nden Alınan Özet Bilgiler

71

Kasprofungin (Candidas):.....	71
Daptomisin (Cubicin):	72
Ertapenem (İnvanz):.....	73
Kolistin, Polymyxin E (Colymycin):.....	74
Polymyxin B:.....	74
Seftazidim/Avibactam (Avycaz ve Zavicefta):.....	75
Entecavir (Baraclude):	75
Anidulafungin (Eraxis):.....	76
Posakonazol (Noxafil):.....	76
Vorikonazol (Vfend):.....	77
Fusidik asit (Stafin):.....	78
Fosfomisin (Fosit):	78
Oral Fosfomisin (Monuro):	79
Sık kullanılan antiviral ilaçlar:	79

10. Aşılar

80

Aşılarla ilgili genel özellikler ve uygulamalar:	81
Attenüe (zayıflatılmış) canlı viral aşılar:	83
İnaktif aşılar:	83
Subunit bakteri aşıları:	83
Konjuge polisakkarit aşılar:	83
Pasif bağışıklama:	84
Difteri, Tetanoz, Boğmaca aşıları:	84
Koza projesi:	84
Doğurganlık çağı (15-49 yaş) ve / veya gebe kadınlardaki tetanoz aşı takvimi	85
Tetanoz profilaksisi için yara sınıflaması:.....	85
Tetanoz şüpheli yaralanmalarda temas sonrası profilaksi	85
Mevsimsel grip (İnfluenza) aşısı:.....	86
Pnömonokok aşısı:	86
Hepatit A aşısı:.....	87
Hepatit B aşısı:	88
Suçiçeği (Varicella Zoster) aşısı:.....	88
Herpes Zoster (Zona) aşısı:.....	89
Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak aşıları:	89
Meningokok aşıları:	89
Polisakkarit aşılar:.....	90
Konjuge aşılar:.....	90

Human Papilloma Virüs (HPV) aşısı:.....	90
Haemophilus influenzae tip b (Hib) aşısı:	91
Kuduz aşısı:	91
Polio aşısı:	91
Hematolojik hastalıklarda ve immün sistemi baskılanmış hastalarda aşılama:.....	91
Erişkinlerde risk gruplarına göre aşı önerileri:	91
Kanser hastaları aşı uygulama önerileri:	92
Splenektomi yapılmış hastada aşılama:.....	92
İmmünsüprese hastayla teması olanlara canlı aşı uygulamasında dikkat edilecekler:.....	92
Allojenik ve olog KHN sonrası aşı önerileri.....	93
Aşılar ile ilgili bazı notlar:	93
Aşı uygulandıktan sonra geç dönemde (1-2 ay sonra) gelişen yan etkiler:.....	93
Sağlık personelinde erişkin aşılama:.....	93
Postexposure uygulaması olan aşılar:.....	93
11. Menenjitler	94
Lumbal ponksiyon (LP) endikasyonları:	94
Lumbal ponksiyon mutlak kontrendikasyonları:.....	94
Lumbal ponksiyon relatif kontrendikasyonları:.....	94
Menenjit şüphesi olan hastalarda LP öncesinde beyin BT endikasyonları:	95
Travmatize LP'de BOS değerlendirilmesi:.....	95
Bakteriyel menenjitte ampirik tedavi:.....	96
Beyin tutulumu yapan enfeksiyonlar:	96
Tüberküloz menenjit:.....	97
Tüberküloz menenjitte kortikosteroid kullanım endikasyonları:.....	97
Herpes simplex virüs (HSV) ensefaliti:.....	97
Kriptokok menenjit tedavisi:.....	97
Progressif Multifokal Lökoensefalopati (PML):.....	98
BOS IgG indeksi:.....	98
Serebral tutulum nedeniyle menenjit-ensefalit ayırıcı tanısında düşünülmesi	
gerekli hastalıklar:.....	98
ADEM (Akut Dissemine Ensefalomyelit)	98
Nöroleptik Malign Sendrom (NMS)	99
SSS Paraneoplastik Sendromları.....	99
Nöro-Behçet	99
PRES (Posterior Reversible Encephalopathy Syndrome)	100
Guillain-Barré Sendromu (GBS)	100
Ensefalopatiler:.....	100
Sıcak çarpması:.....	101
İntrakraniyal enfeksiyonların tanısında görüntülemelerin yeri:	101
12. Sepsis	102
Sepsiste tedavi basamakları:	102
Sepsiste hastaya neler yapılmamalı:.....	103
SIRS kriterleri:	104

13. Üriner Sistem Enfeksiyonları 104

Akut komplike olmayan pyelonefrit:.....	104
Toplum kökenli ÜSE'de en sık karşılaşılan etkenler:	104
Hangi hastalarda ÜSE'yi komplike olarak değerlendirelim:.....	105
Asemptomatik bakteriüri:	105
Asemptomatik bakteriüriyi ne zaman tedavi edelim:	105
Asemptomatik kandidüriyi ne zaman tedavi edelim:.....	105
Tekrarlayan ÜSE:.....	105
Relaps:.....	105
Reenfeksiyon:	105
Steril piyüri:	106
Fungal ÜSE tedavisinde;	106

14. Febril Nötropeni 106

FEN hastalarında enfeksiyöz etkenler:.....	107
Hematolojik malignitesi olan febril nötropenik hastada enfeksiyon kaynağı:.....	107
FEN hastalarına yaklaşım:.....	107
MASCC skoru ile mortalite arasındaki ilişki:.....	107
Düşük riskli hastalar:.....	107
Düşük riskli FEN hastasında ampirik tedavi:.....	108
Yüksek riskli hastalar:	108
Yüksek riskli FEN hastasında ampirik tedavi:.....	108
Santral venöz kateter (SVK) enfeksiyonları:	109
SVK'nin çıkarılmayabileceği durumlar.....	109
Mümkünse kateterin çıkarılması gereken durumlar	109
Febril nötropenide pnömoni tedavisi:.....	110
Febril nötropenide intraabdominal / pelvik sepsis tedavisi:.....	110
İnvazif fungal enfeksiyon-Tanımlar:.....	110

15. İmmünsüpresif Hasta, Transplantasyon Yapılmış Hasta ve Biyolojik Ajan Kullanımı ... 110

Doğal immünite komponentleri	110
Yüksek düzey bağışıklık baskılanması yapan durumlar:.....	110
Düşük düzey bağışıklık baskılanması yapan durumlar:	110
Enfeksiyon esnasında immünsüpresif tedavinin yönetimi:	111
Bakteriyel enfeksiyonlar esnasında immünsüpresif tedavinin yönetiminde genel yaklaşım:.....	111
Sık kullanılan biyolojik ajanların etki mekanizmaları:	111
Biyolojik ajanların adlandırılma yöntemi:	111
Biyolojik ajan ve aşılama:.....	111
İmmünsüpresif kabul edilen durumlar:	112
IRIS	112
Solid organ transplantasyonundan önce alıcı ve vericide çalışılması gereken enfeksiyon ilişkili testler:	113

Solid organ transplantasyonunda aşılar:.....	113
Hematolojik maligniteli ve kemik iliği transplantasyonu (KİT) yapılmış olan hastalarda antibiyotik profilaksisi:.....	113
Tiflit (Nötropenik Enterokolit):.....	114
16. Sitomegalovirüs	115
CMV Tanımlar.....	115
Günümüzde CMV enfeksiyonlarının tanısı;	115
CMV enfeksiyonu gelişimi için risk değerlendirmesi ve gansiklovir profilaksi süresi:	117
CMV tedavisinde kullanılan ilaçlar:.....	117
Preemptif tedavi dozu ve süresi:	117
CMV enfeksiyonu monitorizasyonu:.....	118
Hematopoetik Kök Hücre Nakli (HKHN) hastalarında CMV'ye karşı profilaksi:.....	118
HKHN hastalarında CMV tedavisi:.....	118
CMV'de antiviral direnç:.....	119
Hematolojik maligniteli hastalarda CMV yönetimi:	119
Spesifik immünsüpresyon:	119
CMV enfeksiyonu ve HIV:.....	120
CMV kolitinde tedavi.....	120
17. İnfektif Endokardit ve Hemokültür	120
İnfektif endokarditin sınıflaması:.....	120
İE tanısında Duke kriterleri:.....	121
Major (mikrobiyolojik).....	121
Major (kapak ilişkili).....	121
Minor	122
Tedaviyi yönlendirmede ve izlemde ekokardiyografi:	122
İnfektif endokarditli hemodiyaliz hastasında ampirik antibiyoterapi (örnek tedavi):.....	122
Prostetik kapak endokarditi ampirik tedavi:.....	123
Doğal kapak endokarditi ampirik tedavi:.....	123
İnfektif endokardit ile ilgili notlar:.....	123
İnfektif endokarditte hemokültür:.....	123
Hemokültür alımı ile ilgili bazı bilgiler:	124
18. İnfluenza	125
Tarihsel süreçte yaşanmış influenza pandemileri:	125
A/California/8/2009/pH1N1 ile tanımlanan bir influenza virüsünün açılımı;	125
Belli başlı grip etkenleri:.....	125
İnflenzada oseltamivir kullanma endikasyonları:	126
İnfluenza benzeri hastalık (İBH) yapan viral etkenler:	126
19. Malarya	127
P. falciparum sıtmasının diğerlerinden farkı:.....	127
Endemik bölgelere seyahatlerde sıtma profilaksisi:.....	128
En çok insan öldüren hayvanlar:.....	128

20. Sifiliz.....	128
Sifilizin klinik evreleri:.....	129
Sifilizde tedavi:.....	129
Evrelere göre sifiliz tedavisi:.....	130
Nörosifiliz ve oküler sifiliz tedavisi.....	130
Post-exposure profilaksi.....	130
Kanıtlanmış veya yüksek olasılıklı konjenital sifiliz ve tedavisi:.....	130
21. Dirençli Bakteri Enfeksiyonları.....	131
ESCAPE (MDR özelliği olan bakteriler) ve direnç türleri:.....	131
Vankomisine Dirençli Enterokoklar (VRE).....	131
VRE direnç profili:.....	131
VRE besiyeri:.....	132
VRE kolonizasyon ve enfeksiyon risk faktörleri:.....	132
VRE kolonize ve enfekte hasta takip önerileri:.....	132
Acinetobacter baumannii.....	132
22. Mikrobiyata.....	133
Helicobacter pylori.....	134
Probiyotik:.....	134
Prebiyotik:.....	134
Prebiyotik besinler:.....	135
Probiyotik endikasyonları:.....	135
23. Pnömoniler.....	135
Pnömoni etkenleri.....	135
Tipik pnömoni etkenleri:.....	135
Atipik pnömoni etkenleri:.....	135
İnterstisyel pnömoni etkenleri:.....	135
CURB 65 Skorlaması.....	136
Akciğerde nodüler görünüm:.....	136
Toplum kökenli pnömonilerde tedavi süreleri:.....	136
Antibiyotik tedavisine yanıtın değerlendirilmesi:.....	136
Plevral efüzyon Light kriterleri:.....	137
Viral pnömoni radyolojisi:.....	137
Psödomonas pnömonisinde inhaler kolistin kullanımı:.....	137
Arteriyel kan gazı normal değerleri:.....	137
24. Fungal Enfeksiyonlar.....	138
Mantarların sınıflandırması:.....	138
Aspergillus:.....	139
Antifungal ilaçlar:.....	139
Candida:.....	139
Candida türlerinde antifungal direnç:.....	139
İnvaziv kandidiyazisde hızlı tanı testleri:.....	139

Germ tüp (çimlenme borusu) testi:	139
İnvazif kandidiyazis risk faktörleri:.....	140
Kandida skoru:.....	140
Kandida kolonizasyon indeksi (KKİ):.....	140
Kandidemili hasta yönetimi:	141
İnvazif kandida enfeksiyonları ile ilgili bazı notlar:.....	141
İnvazif pulmoner Aspergillus:	142
Aspergillus tanı yöntemleri.....	142
Görüntülemeler.....	142
Galaktomannan	142
Beta-D-Glukan	142
PCR.....	142
Derin doku kültürü ve histopatolojik inceleme	142
Aspergillus tedavisi:	142
Profilaktik başlanan antifungal tedavilerin süresi:	143
Fungal karaciğer apseleri:.....	143
Yeni geliştirilmekte olan antifungaller:.....	143
Sık kullanılan antifungal ilaçlar ve dozları:.....	144

25. Gastroenteritler 144

İnvazif diyare etkenleri:	145
Non invazif diyare etkenleri:	145
İshal nedeniyle gelişen dehidratasyon bulguları:	145
Amebiyazis:	146
Pseudomembranöz enterokolit:.....	147
C. difficile tanı yöntemleri:.....	147
C. Difficile'de klinik evreler:.....	148
Zar Skoru:.....	148
Pseudomembranöz enterokolit tedavisi:	148
Tekrarlayan CDE tedavisi:.....	148
Nörovirüs Gastroenteriti:	149
Blastocystis hominis ve tedavisi:.....	149
Campylobacter spp ve tedavisi:.....	149
Salmonella kronik taşıyıcılığı ve tedavisi:.....	150

26. Mikrobiyoloji-Laboratuvar 150

Ehrlich-Ziehl-Neelsen (EZN)-Aside rezistant basil (ARB) boyama:	150
Örneklerin homojenizasyon ve dekontaminasyonu:	150
Yaymanın hazırlanması:	150
EZN boyama prosedürü:	151
Balgamda EZN sonucunu raporlama:	151
Balgam kalitesini değerlendirme (Barlett).....	151
Murray ve Washington değerlendirmesi (x10).....	151
Bazı mikrobiyolojik testlerin kısaltmaları:	152
Polymerase Chain Reaction (PCR):.....	152

MALDI-TOF (Matriks assisted laser desorption ionization time of flight) Mass Spectrometry:.....	152
Mikroarray yönteminin mikrobiyolojik tanıda kullanımı:	152
Gaita Kültürü:.....	153
Taşıma besiyerleri	153
Seçici besiyerleri	153
Ayırt edici besiyeri.....	153
Hem seçici hem ayırt edici besiyeri	153
Zenginleştirici besiyeri	153
Antibiyotik duyarlılık testleri:.....	153
Disk difüzyon yönteminde kullanılan Mcfarland bulanıklık indeksi:.....	154
Bazı bakterilerin tarihsel sinonimleri:.....	154
Simbiyoz:.....	154
Helmintler (Solucanlar):.....	154
Anti helmintler ve dozları:.....	155
Bakteriyel vajinozis:.....	155
İmmün Floresan Antikor (İFA) testi:	155
27. Profilaksi Verilen Enfeksiyonlar	156
Akut romatizmal ateş:	156
Rekürren selülit:	157
Sıtma:	157
Endokardit:	157
Tetanoz:	157
Kuduz:.....	157
Bakteriyel menenjit (H. influenzae, N. Meningitidis):.....	157
Tbc:.....	158
Kızamık:.....	158
Suçiçeği:.....	158
Şarbon:	158
28. Cerrahi Alan Enfeksiyonları-Profilaksi	158
Yaralar veya cerrahi kesiler;.....	158
Temiz yaralar:	159
Temiz-kontamine yaralar:.....	159
Kontamine yaralar:	159
Kirli yaralar:.....	159
Cerrahi yaraların sınıflaması:.....	159
29. İzolasyon Önlemleri	160
Solumun izolasyonu:	160
Damlacık izolasyonu:.....	161
Temas izolasyonu:	161
Sıkı temas izolasyonu gerektiren enfeksiyonlar:.....	162

30. Ateş	162
Ateş patogenezi:.....	162
Hiperpireksi:	163
Hipertermi:.....	163
Ateş çeşitleri:.....	163
Ateşin fizyolojik etkileri:	164
31. Kuduz	164
Kuduzda bulaş riskini artırıcı faktörler:	165
Temas sonrası yaklaşım:	166
Kimlere aşı yapılmaz:	167
32. Şarbon	168
Toksinler:.....	168
Şarbonun klinik formları:.....	168
Tedavi:.....	168
33. Brusella Serolojisi ve Tedavisi	169
34. Toksoplazmoz	171
Toksoplazma ile ilgili ELISA test sonuçlarının yorumlanması;.....	172
Serebral toksoplazmozis gelişmiş immünsüpresif hastaların tedavisi:.....	173
İmmünsüpresif hastalarda (AIDS) primer profilaksi:.....	173
Gebelikte toksoplazmoz serolojisi ile ilgili farklı durumlar ve yaklaşımlar:.....	173
35. Tularemi	174
Erişkinde primer tularemi tedavisi:	175
Alternatif tedavi:.....	175
36. Lyme Hastalığı	175
Erken lokalize dönem;	175
Erken yaygın (sistemik) dönem;	175
Geç (kronik) dönem;	175
Tanı;	176
Lyme hastalığında tedavi:.....	176
37. Kalaazar	177
Tanı:.....	177
Mukokutanöz Layşmanyaz	177
Viseral layşmanyaz.....	177
Tedavi:	177
Kutanöz layşmanyaz:	177
Viseral layşmanyaz:	177
Dünya Sağlık Örgütü'nün viseral layşmanyaz tedavi önerisi:.....	177

38. Kist Hidatik.....	178
WHO USG ile kist morfolojisi sınıflaması	178
Tedavi:	178
39. Fasciola Hepatica.....	179
40. Kedi Tırmalama (Tırnağı) Hastalığı	179
41. Kırım Kongo Kanamalı Ateşi.....	180
Anamnez ve fizik muayene bulguları:.....	180
Laboratuvar bulguları:	180
Kötü Prognostik Faktörler:.....	180
Olası vaka:	180
Kesin vaka:	181
Tedavi:	181
Ribavirinin KKKA tedavisindeki dozu (DSÖ önerisi):	181
KKKA temas sonrası yönetimi:.....	181
42. Aktinomikoz	181
43. Nokardiyoz	182
Tedavi:	182
Primer rejim:.....	183
Beyin absesi veya pnömoni	183
Alternatif rejim:.....	183
Beyin absesi	183
Pnömoni	183
Lenfadenit ve/veya deri apseleri	183
44. Parvovirüs B19.....	183
45. Ateşle Seyreden ve Enfeksiyon Hastalıkları Ayırıcı Tanısında Yer Alan Hastalıklar... 183	
Dressler sendromu:	183
Dress sendromu:	183
Steven-Jhonson Sendromu ve Toksik Epidermal Nekroliz:	184
PFAPA sendromu:	184
Periyodik ateş sendromları:.....	184
IgG4 ilişkili hastalık:	184
46. Middle East Respiratory Syndrome-Coronavirus (MERS-CoV):	185
MERS-CoV'da klinik bulgular:	185
MERS-CoV olası vaka tanımı:	185
47. Varicella ve Herpes Zoster.....	186
Suçiçeği bulaşma şekli:.....	186
Suçiçeği tedavisi:	186

İmmünespresif hasta tedavisi:	186
Herpes zoster:	187
Zona tedavisi:	187
Hafif orta vakalar	187
Şiddetli vakalar.....	187
Alternatif tedavi	187
48. Q Ateşi	188
Akut Q ateşi:	188
Kronik Q ateşi:	188
Q ateşi endokarditi özellikleri:.....	189
Q ateşi tedavisi:.....	189
49. Leptospirozis.....	189
50. Nedeni Bilinmeyen Ateş.....	191
Klasik NBA:.....	191
Sağlık hizmetleri ile ilişkili NBA:.....	192
Febril nötropeni ile ilişkili NBA:	192
HIV ile ilişkili NBA:	192
NBA nedenleri ve görülme oranları:.....	192
Enfeksiyon hastalıkları yaygın nedenler:.....	192
Enfeksiyon hastalıkları nadir nedenler:	192
Kollajen-vasküler hastalıklar yaygın nedenler:.....	193
Kollajen-vasküler hastalıklar nadir nedenler:.....	193
Neoplazmalar-maligniteler yaygın nedenler:.....	193
Neoplazmalar-maligniteler nadir nedenler:.....	193
Değişik yaygın nedenler:	193
Değişik nadir nedenler:	193
Tanı:	193
Tedavi:	194
Prognoz:.....	194
NBA için önemli notlar:.....	194
51. Ebola.....	194
Araştırma aşamasında olan tedaviler:.....	195
Vaka Tanımı:	196
52. Batı Nil Virüsü	196
Klinik formlar:.....	196
1. Asemptomatik (%60-80).....	196
2. Batı Nil ateşi (%20-40)	196
3. Nöroinvasif hastalık (%1).....	196
53. Sandfly Fever	197
54. Zika Virüs	197

55. Akdeniz Benekli Ateşi.....	198
56. Peritonit.....	198
Asit sıvısının değerlendirilmesi:.....	198
Primer peritonit:	199
1. Spontan bakteriyel peritonit (SBP):.....	199
2. TB peritonit.....	199
3. Sürekli ayaktan periton diyalizi ile ilişkili peritonit.....	199
Sekonder bakteriyel peritonit:	200
57. Septik Artrit.....	200
Septik artrit sınıflandırması.....	200
1. Akut monoartiküler	200
2. Kronik monoartiküler	200
3. Poliartiküler	200
Olası etkenler	201
Akut monoartiküler	201
Kronik monoartiküler	201
Poliartiküler	201
Tedavi	201
Akut monoartiküler.....	201
Kronik monoartiküler.....	202
Poliartiküler	202
58. Gazlı Gangren ve Nekrotizan Fasiit-Fournier Gangreni	202
Gazlı Gangren (Klostridial Miyonekroz):.....	202
Nekrotizan Fasiit-Fournier Gangreni:	202
59. Botulismus	204
60. Mukormikozis	205
61. Transfüzyon Tıbbı ve Transfüzyon Pratiği	206
Kan transfüzyon endikasyonları	207
Tam kan.....	207
Eritrosit (RBC) süspansiyonu	207
Yıkanmış eritrosit süspansiyonu	208
Taze donmuş plazma (TDP)	208
Trombosit süspansiyonu.....	208
Aferez trombosit süspansiyonu avantajları:	208
Aferez trombosit süspansiyonu dezavantajları:.....	209
İki farklı aferez yöntemi söz konudur:	209
Transfüzyon başlama ve uygulama süreleri	209
Kan ürünü ışınlama	209
Otolog transfüzyon	210
Lökosit filtre kullanımı.....	210

Transfüzyon reaksiyonları.....	210
Kan transfüzyon pratiği ile ilgili bilgiler	211
62. BK Virüs.....	213
Tanı yöntemleri:.....	213
Tedavi:	213
Cidofovir (Vistide):.....	213
63. ORF	213
64. Kompleman Sistemi ve Enfeksiyon İlişkisi	214
Kompleman sisteminin fonksiyonları:	214
Edinsel kompleman yetmezlikleri:.....	214
Hangi durumlarda kompleman eksikliğinden şüphelenelim:	214
65. Hemofagositik Sendrom (Hemofagositik Lenfositosis-HLH).....	215
HLH klinik ve laboratuvar bulguları:	215
Splenomegali.....	216
66. Ektima Gangrenozum	217
67. Zoonotik Virüsler.....	217
68. Whipple Hastalığı.....	217
69. HELL (Hemolysis, Elevated Liver Enzymes and A Low Platelet Count)	218
70. Human Herpes Virüsler	218
71. Akut Romatizmal Ateş	218
ARA'nın Major Bulguları:.....	218
ARA'nın minör bulguları:.....	218
Geçirilmiş A grubu streptokoksik enfeksiyon bulgusu:.....	218
Tedavi:	219
72. Enfeksiyon Zinciri	219
Enfeksiyon etkeni	219
Enfeksiyon kaynağı (rezervuar)	219
Kaynaktan çıkış yolu (çıkış kapısı)	220
Yeni konakçıya bulaşma yolu (taşınma)	220
Yeni konakçıya giriş yolları (giriş kapısı)	220
Enfeksiyona duyarlı organizma (duyarlı konakçı).....	220
73. Kesici Delici Alet Yaralanmaları	220
74. Steroid Eşdeğerlik Tablosu	221
75. Vajinal Akıntı Ampirik Tedavisi	221

76. Göz Enfeksiyonları	221
Göz dibi muayenesinde bulgu verebilen enfeksiyonlar:	221
Göz dibi muayenesinde bulgu verebilen otoimmün hastalıklar:	221
Anatomik tutulumu göre göz enfeksiyonları:	221
77. Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ve Etkenleri	222
78. Lejyonella Tanı, Tedavi ve Sürveyansı	222
Lejyonella sürveyansı	222
Lejyonella şüphesi varsa iki türlü eradikasyon yapılır:	223
Su depolarının dezenfeksiyonu ve su analizleri:	223
79. Sürveyans Çeşitleri	223
80. Bakteri ve Virüs Arasındaki Farklar	223
Bakteri:	223
Virüs:	224
81. Endotrakeal Açık Aspirasyon	224
82. Gebelikte İlaç Kategorileri	225
83. Doppler USG Akım Paternleri	225
84. Karaciğer Fonksiyon Testlerinin Değerlendirilmesi	225
85. Sık Tekrarlayan Herpes Labialis Tedavisi	226
86. Enfeksiyon Hastalıkları Acilleri	226
87. Stenotrophomonas Maltophilia	226
88. Kolanjit	227
89. Atıklar	228
90. ASA Fiziksel Durum Skalası	228
91. Glaskow Koma Skoru	228
92. MASCC Risk İndeksi Skoru	229
93. Eritema Nodosum Nedenleri	229
94. Bakteriyofajlar	229
95. İdiyopatik Granüloamatöz Mastit	230
96. Kemik Dansitometri	230

97. Postoperatif Ateş Nedenleri.....	230
Enfeksiyonlar:.....	230
Enfeksiyon dışı nedenler:	231
98. Otoimmün Hepatit.....	231
99. Quorum Sensing (QS).....	231
100. mikroRNA (miRNA)	232
101. Hidradenitis Süpürativa	233
Evrelendirme	233
Tedavi:	233
102. Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığında Antibiyotik Kullanımı.....	233
103. El Ayak Ağız Hastalığı.....	234
104. Onikomikoz (Tinea Unguium) Tedavisi.....	234
Ayak tırnak mantarında tedavi:	234
Terbinafin tedavisi	234
Itrakonazol tedavisi	234
105. Karaciğer Biyopsisi	234
Karaciğer biyopsisi rölatif kontrendikasyonları:	235
Karaciğer biyopsisi kesin kontrendikasyonları:	235
Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) 4.2.13.F'e göre biyopsi için kontrendikasyon bulunan hastalar:	235
Girişim sonrası takip:.....	235
Komplikasyonlar:.....	235
106. USG Görüntüleme İle Benign (Enfeksiyon) ve Malign Lenf Nodu Ayırımı	235
Görüntüleme (USG, BT) benign ve malign lenf nodu özellikleri	236
107. Kısa Bilgi Notları	236
Kaynaklar	239

İçindekiler

xxvii

A

3TC	Lamivudin
AASLD	The American Association for the Study of Liver Diseases
ABC	Abacavir
APACHE II	Acute Physiology and Chronic Health Evaluation II
APASL	Asian Pacific Association for the Study of the Liver
APRI	AST to Platelet Ratio Index
ART	Antiretroviral Tedavi
ASA	American Society of Anesthesiologists

B

BIC	Bictegravir
-----	-------------

C

CCR5	Chemokine Receptor Type 5
CDE	Clostridium Difficile Enfeksiyonu
CLSI	Clinical and Laboratory Standards Institute

D

DEA	Doğrudan Etkili Antiviral
DHHS U.S.	Department of Health & Human Services
DRV	Darunavir
DTG	Dolutegravir

E

EACS	The European AIDS Clinical Society
EASL	The European Association for the Study of Liver
ECDC	European Centre for Disease Prevention and Control
ECIL	European Conference on Infections in Leukaemia
ECLIA	Electrochemiluminescence Immunoassay
EFV	Efavirenz

ELFA	Enzyme-linked Fluorescence Assay
ELISA	Enzyme-linked Immunosorbent Assay
ETA	Endotrakeal Aspirat
EUCAST	The European Committee on Antimicrobial Susceptibility Testing
EVG/c	Elvitegravir/cobisistat

F

FDA	U.S. Food and Drug Administration
FIB4	Fibrosis 4 Index
FTC	Emtricitabine

G

GBP	Genişletilmiş Bağışıklama Programı
GBS	Guillain-Barré Sendromu

H

HAI	Histolojik Aktivite İndeksi
HBO	Hiperbarik Oksijenin
HCC	Hepatocellular carcinoma
HELLP	Hemolysis Elevated Liverenzymes Low Platelet
HKHN	Hematopoetik Kök Hücre Nakli
HSCT	Hematopoietic Stem-Cell Transplantation

i

IDSA	Infectious Diseases Society of America
IFI	Invasive Fungal Infection
IGRA	Interferon Gamma Releasing Assay
INSTI	Integrase Strand Transfer Inhibitor
IRIS	Immune Reconstitution Inflammatory Syndrome
IVIG	İntra Venöz İmmün Globulin

J

JC Virus John Cunningham Virus

K

KHB	Kronik Hepatit B
KHD	Kronik Hepatit Delta
Kİ-KDE /CRBSI	Kateter İlişkili Kan Dolaşım Enfeksiyonu
KİT	Kemik İliği Transplantasyonu
KRE	Carbapenem-Resistant Enterobacteriaceae (CRE)
KVY	Kalıcı Viral Yanıt

L

LAM	lipoarabinomannan
LIA	Line Immunoassay
LPV/r	Lopinavir/Ritonavir
LTBE	Latent Tüberküloz Enfeksiyonu

M

MAC	Mycobacterium Avium Complex
MALDI-TOF	Matriks Assisted Laser Desorption Ionization Time of Flight
MASCC	Multinational Association of Supportive Care of Cancer (MASCC)
MEIA	Microparticle Enzyme Immunoassay
MELD	Skor Model For End-Stage Liver Disease Score
miRNA	mikroRNA
MSÜ	Merkezi Sterilizasyon Ünitesi
MTBC	Mycobacterium Tuberculosis Complex

N

NAAT	Nükleik Asit Amplifikasyon Testleri
NAFLD	Non-Alcoholic Fatty Liver Disease
NNRTI	Nonnucleoside Reverse Transcriptase Inhibitor
NPV	Negative Predictive Value
NRTI	Nucleoside Reverse Transcriptase Inhibitor
NÜS	Normalin Üst Sınırı
NVP	Nevirapine

O

OHB	Okült Hepatit B
-----	-----------------

P

PCP	Pneumocystis Pneumonia
PFAPA	Periodic Fever, Aphthous stomatitis, Pharyngitis, Adenitis
PI	Protease Inhibitor
PML	Progresif multifokal lökoensefalopati
PPD	Pürified Protein Derivative
PPV	Positive Predictive Value
PTZ	Protrombin Zamanı

Q

QS	Quorum Sensing
----	----------------

R

RAL	Raltegravir
RIBA	Recombinant Immunoblot Assay

RPV Rilpivirine
RTV Ritonavir

S

SIR Standardized Infection Ratio
SHİE Sağlık Hizmeti İlişkili Enfeksiyon
SKİ-KDE/CLABSI Santral Kateter İlişkili Kan Dolaşımı Enfeksiyonu
SOFA Sepsis-Related Organ Failure Assessment

T

TAF Tenofovir Alafenamide Fumarate
TDF Tenofovir Disoproxil Fumarate
TDM Tüberküloz Dışı Mikobakteriler
TÖP Temas Öncesi Profilaksi
TSP Temas Sonrası Profilaksi

U

UHESA Ulusal Hastane Enfeksiyonları Surveyans Ağı
UNAIDS The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS

Z

ZDV Zidovudine